

Till:

Justitiedepartementet

Enheten för lagstiftning om allmän
ordning och säkerhet och samhällets
krisberedskap
103 33 Stockholm

Remissvar på betänkande Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation (SOU 2019:14) (Regeringskansliets diarienummer Ju2019/01281/L4)

Finansiell ID-Teknik BID AB (BID) har tagit del av betänkandet från 2017 års ID-kortsutredning och vi ställer oss mycket positiva till utredningens förslag och anser att regeringen bör gå vidare med alla de förslag som ID-kortsutredningen föreslår.

Nedan följer ett antal synpunkter och förslag på ytterligare förbättringar. Synpunkterna och förslagen tas nedan tas upp enligt den ordning det behandlats i betänkandet och utgör således ej någon prioriteringsordning. Sist lämnas också några punkter som inte behandlats i betänkandet.

Förtydligande mellan makulering och återkallelse (Förslag till lag om statliga identitetshandlingar 5 kap 1-2§)

Det finns en skillnad mellan ett markerat statligt identitetskort (4 kap 4§) och ett återkallat statligt identitetskort (4 kap 1§). Enbart för ett återkallat statligt identitetskort regleras det att även den statliga e-legitimationen skall upphöra att gälla (5 kap 2§). Den statliga e-legitimationen skall givetvis spärras i båda fallen, vilket bör framgå i författningsförslaget.

Ytterligare orsak till återkallelse (Förslag till lag om statliga identitetshandlingar 5 kap 1§)

Ett statligt identitetskort bör med automatik återkallas när personnumret blir avskrivet från folkbokföringen med orsakskod *avliden* eller orsakskod *falsk identitet*. Ev. bör även personnummer som hamnar i obefintlighetsregistret också få sitt statliga identitetskort återkallat. Lagen bör utformas på ett sådant sätt att automatisk återkallelse på grund av dessa orsaker både är möjligt och tydligt. Staten bör också överväga och ta ställning till om statligt identitetskort utan funktion som resehandling automatiskt skall återkallas om innehavaren inte längre är folkbokförd i Sverige.

Förtydligande kring makulering (Förslag förordning statliga identitetshandlingar 30§)

Föreslår att §30 i förordningen förtydligas till ”.. ska markulera ett statligt identitetskort när nytt statligt identitetskort lämnas ut utfärdas till samma innehavare.” Detta för att bättre motsvara slutsatserna i kap 10.2.9

Begränsa antalet utfärdade statliga identitetskort under en femårsperiod på samma sätt som för pass (kap 6.2.1)

Maximalt tre vanliga pass får utfärdas till en person under en femårsperiod vilket framgår i kap 6.2.1 BID anser att samma begränsande regel också skall införas för statligt identitetskort för att motverka svarthandel av dessa.

Undantag till personlig inställelse är en risk (bl.a. kap 10.2.7)

Undantag till personlig inställelse utgör en klar risk och måste tillämpas mycket restriktivt. I kap 10.2.7 tar utredningen upp ett antal förslag på säkerhetshöjande åtgärder som skulle kunna utföras när ett ombud används. BID anser att regeringen bör verka för att de olika säkerhetshöjande åtgärderna ID-kortsutredningen föreslår i kap 10.2.7 verkligen även blir införda i utfärdande myndighets rutiner.

BID föreslår att:

- Ett intyg är obligatoriskt och att intygsgivaren inte samtidigt får agera som bud eller vara vittne.
- Att direktkommunikation mellan Polisen och sjukvårdens HSA-kataloger upprättas för att underlätta Polisens kontroll av intygsgivaren, eller att Polisen upprättar en e-tjänst för intygsgivaren där intygsgivaren använder sitt SITS-kort och HSA-ID.
- Att intyget även skall inkludera huruvida den sökande själv är kapabel till att använda den statliga e-legitimationen. Det är inte meningen att anhöriga eller annan närstående använder den sökandes e-legitimation. Detta är otillåten användning och ett känt problemområde för dagens e-legitimationsutfärdare.
- Att en ansökan via ombud inte skall tillåtas om sökande via sitt ombud inte kan visa en tidigare giltig statlig identitetshandling eller pass. I dessa fall rekommenderar BID att ansökan enbart kan lämnas via ett ombud för Polisen. (Representant från Polisen besöker sökande).
- Att ansökan via bud, enbart skall vara möjlig i Sverige och inte vid utfärdande myndigheter utom riket. Utanför riket bör enbart ombud för myndigheten användas, det bör dessutom röra sig om en mycket sällsynt företeelse. I Sverige folkbokförda personer som befinner sig utomlands och inte kan ta sig själv till en Svensk utlandsmyndighet. Dessa personer måste ha resedokument utställt från ett annat land, och det bör vara det landets skyldighet att förse sina medborgare med nytt pass/id-handling i enlighet med det landets regler.

Förtydligande av hantering när väsentlig uppgift på identitetskortet inte längre gäller (kap 10.2.10)

Ett statligt identitetskort skall återkallas när väsentlig uppgift på identitetskortet inte längre gäller (5 kap 1§) och i redogörs för i kap 10.2.10/10.4.4 Det vore här bra med förtydliganden och vissa övergångsregler när det gäller namnbyte och byte av personnummer. Det är troligen inte lämpligt att med automatik återkalla en statlig identitetshandling direkt då förändringen införs i folkbokföringen, utan under en övergångsperiod borde innehavaren tillåtas ha två statliga identitetskort, eller att återkallelsen sker en viss period efter förändringen i folkbokföringen är genomförd. Speciellt personer som byter personnummer hamnar ofta i olika praktiska problem kopplat till personnummerbytet. BID rekommenderar därför att generella instruktioner från staten tas fram kring detta, som även skulle utgöra bra stöd för hur även utfärdare av svensk e-legitimation också skall agera vid såväl namnbyte och personnummerbyte.

Viktigt att spärrkontroll kan utföras både manuellt och maskinellt (kap 10.3.1)

Möjlighet att utföra en spärrkontroll på ID-kortet, så kallad direktåtkomst om giltighetstiden, är en mycket viktig funktion. BID vill framföra behovet av att sådan direktåtkomst måste kunna ske både via manuellt via webben¹, som Polisen redan idag har, samt via ett lämpligt maskin-till-maskin API, exempelvis via standarden SIS/TS 45.

Spara även fingeravtryck och tillåt samma biometriska behandling som för ansiktsbild (kap 11.4)

Fingeravtryck bör få sparas i ID-kortsregistret och passregistret för att säkerställa att en fysisk individ enbart har en svensk identitet. Att enbart utföra den kontrollen med ansiktsgigenkänning, som ID-kortsutredningen föreslår, ger med dagens teknik för många fals-positive för att vara en tillförlitlig motåtgärd mot dubbla identiteter. False-positive för ansiktsgigenkänning är med nuvarande teknik för hög för att vara ett effektivt skydd mot dubbla identiteter². Med bra förutsättningar uppnås en frekvens av false-positive på runt 1/100.000 vilket kommer göra arbetsuppgiften för utfärdande tjänsteman mycket svår när man vid varje utgivning kommer få ett flertal träffar med "look-alike" personer som behöver granskas. Om det finns 8 miljoner tidigare bilder att jämföra mot, så riskerar handläggaren att få upp till 80 falska träffas som behöver undersökas, alternativt att systemet konfigureras för att få färre false-positive, med konsekvens att det är låg sannolikhet att det larmas för en riktig dubblerad identitet. Vi befarar att arbetsuppgiften kommer bli mycket svår att utföra för tjänstemannen, då varje utgivning skapar larm för ett flertal misstänkta dubletter. BID anser att kontroll med fingeravtryck i kombination med ansiktsgigenkänning måste användas om man skall klara av att säkerställa att en fysisk individ enbart har en identitet. Risken för fals-positive träffar vid nyutgivning skulle minimeras till ett teoretiskt minimalt värde om två biometrimetoder används och utfärdande tjänsteman kan då korrekt agera på en träff, som ett konstaterat fall av dubbel identiteter eller försök till bedrägeri.

BID anser att det är nödvändigt att använda både fingeravtryck och ansiktsgigenkänning i kombination för att på ett effektivt sätt kunna upptäcka personer som innehar flera identiteter och undvika biometric deduplication. Det skulle också på ett mycket tillförlitligt sätt förhindra att någon look-alike bedragare utför ID-kapning på någon annan person och alltså skydda medborgare för att utsättas för sådana brott.

Gallring av återkallade eller avslagna ansökningar (11.4.4)

Handlingar inklusive biometriuppgifter för ansökningar som avslås eller återkallas bör inte förstöras som ID-kortsutredningen föreslår, utan dessa handlingar inklusive biometriuppgifter bör bevaras i 10-år och kontroll mot dessa bör också ske vid utgivningen. När ett bedrägeriförsök upptäcks, så bör den informationen bevaras och användas för att ytterligare förbättra utvinningsprocessen. Det råder troligen förhöjd risk att den person som var utsatt till försök till ID-kapning, på nytt blir föremål för sådant försök. Det råder troligen också förhöjd risk att den person som försökte utföra en ID-kapning försöker på nytt. Polisen behöver kunna se mönster och följa upp nya modus på området och klassificera vissa händelser med högre risk.

¹ <https://etjanster.polisen.se/egid/giltighetskontroll/>

² Förhållandet mellan fals-positive och fals-negativ är avgörande. Man vill inte missa en potentiell dubblerad identitet samtidigt som man inte vill få allt för många falska dubblettvarningar, detta är två motstridiga parametrar att hantera.

Kvalificerad underskrift (kap 12.9)

Underskrift med den statliga e-legitimationen borde redan från början uppfylla kraven på en kvalificerad underskrift. Den statliga e-legitimationen skall utfärdas på högsta tillitsnivå, bl.a. för att säkerställa att svenska invånare får tillgång till e-tjänster i andra EU-länder som kräver högsta tillitsnivån (kap 12.3). Men dessa olika EU-länder kan också efterfråga kvalificerade underskrifter, så det vore logiskt att på motsvarande sätt säkerställa att svenska invånare kan utföra kvalificerade underskrifter. BID anser att staten bör ta ansatsen redan från början införa kvalificerade underskrifter.

Komplettera – En användare bör kunna återställa PIN-kod på statliga e-legitimationen (kap 12.12)

En innehavare av ett statligt identitetskort med en statlig e-legitimation bör ha möjlighet att hos Polisen vid ett fysiskt besök kunna få ut eller återställa den PIN-kod som är kopplad till den statliga e-legitimationen. Användare kommer glömma bort sin PIN-kod och detta bör kunna hanteras på ett smidigt sätt. Förslagsvis via speciella självbetjäningsterminaler hos Polisen där användaren identifieras med fingeravtryck och ansiktsigenkänning och därefter själv kan återställa/visa PIN-kod för den statliga e-legitimationen. Man kan betrakta detta som att en del av utlämnandet kap 12.12 skall kunna repeteras vid ett senare tillfälle.

Tidigare ikraftträdande datum (kap 14.1)

Vi inser att det är ett stort och omfattande arbete som behöver förberedas hos Polisen, men om det är genomförbart så skulle BID önska ett tidigare ikraftträdandedatum än vad ID-kortsutredningen föreslår.

Övergångsperiod för identitetskort för folkbokförda (kap 14.2)

Identitetskort för folkbokförda bör enbart ha ett års övergångsperiod och alltså hanteras på samma sätt som körkort och SIS-märkta identitetskort. Det finns ingen elektroniskt sätt att kontrollera äktheten på dessa kort eller någon automatiserad spärrkontroll. Dessa ID-kort är visserligen svåra att förfälska, men vår uppfattning baserat på bankernas bedrägeristatistik är att dessa kort förekommer ganska frekvent i vissa modus av bedrägerifall. (Kort felaktigt utgivet).

Nedan, synpunkter på frågor som ej tas upp i betänkandet:

Viktigt att tillgång till MRZ funktionen finns på det statliga identitetskortet

Idag innehåller Polisens Nationella identitetskort och Pass en möjlighet att elektroniskt läsa av och få fram uppgifter som finns på identitetshandlingen inklusive bild på användaren. Denna information är elektroniskt signerad av Polisen och en äkthetskontroll är därmed också möjlig att utföra. Denna MRZ funktion är viktig och måste även finnas på det nya statliga identitetskortet.

Den statliga e-legitimationen som betalningsinstrument

Den statliga e-legitimationen kan komma att användas i situationer där lagen om betaltjänster (2010:751) gäller, kapitlet om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Den statliga e-legitimationen kommer vid viss typ av användning rimligen betraktas som ett betalningsinstrument enligt lagen om obehöriga transaktioner. Men som betaltjänstelagen nu är utformad gäller kontohavarens ansvar om obehöriga transaktioner enbart gentemot den part som givit ut betalningsinstrumentet. Lagstiftningen på området bör uppdateras så att den gäller även när en aktör som faller inom betaltjänstlagen använder en e-legitimation, som aktören själv inte har gett ut. Betaltjänstlagen tar inte alls hänsyn till den svenska modellen med flera e-legitimationsutfärdare i samhället.

Stockholm den 12:e augusti 2019

Johan Eriksson
VD Finansiell ID-Teknik BID AB